

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.
 Inse ali: Prostor 1 m/m x 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, od 30 m/m višine dalje kupijski in uradni oglasi 1 m/m K 2—, notice, poslano, preklic, izjave in reklame 1 m/m K 3—. Poroke, zaroke 80 K. Zentne ponudbe, vsaka beseda K 2—. Pri večjih naročilih popust.
 Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.
 Upravištvo „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knaflcova ulica št. 5, prtilčno. — Telefon št. 314.

„Slovenski Narod“ velja v Jugoslaviji:
 celoletno napre, plačan . . . K 300—
 polletno 150—
 3 mesečno 75—
 1 25—
 Pri morebitnem povzemanju se uni daljša naročnina doplačati.
 Novi naročniki na poštno v prvi naročnini vedno po nakaznici. Na samo pisnemi naročila brez postavitve denarja se ne moremo ozirati.

Ljubljani in po pošti:
 V inozemstvu:
 celoletno K 420—
 polletno „210—
 3 mesečno „105—
 1 „35—

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje
 Telefon št. 34.
 Dopise sprejema le podpisane in zadostno frankovane.
 Rokopisov ne vrača.
 Posamezna številka velja 1'20 K
 Poština plačana v gotovini.

Vera je v nevarnosti?

»Slovenec« in vsa gospoda okoli njega že dolgo časa trobijo s poznavnimi v svet o kulturnem boju, ki ba e že pretresa granitne stebre naše čile države, in čuhte! prorokujejo jej celo pogin radi tega — shod v Unionu —! vedno z istim refrenom: vera je v nevarnosti! Če bi človek verjel vsem besedam teh globokoučenih »pismarjev«, bi mislil, da jih ni drugega, kot edino le skrb za vero in cerkev. Ker pa močno in upravičeno dvomimo, da bi tei gospodi šlo le za vero, ne pa po vzvedlu Gregorja VII. in mnogih njegovih naslednikov tudi za gospodstvo nad vesoljnim svetom — klerikalizem, (papež — solnce, cesar — luna) prosimo, naj nam blagovolijo učeni g. »pismariki« odgovoriti jasno, stvarno, brez zvijač na ta-le vprašanja:

Ali je po cerkvenih kanonih dovoljeno komurkoli odstavljati episkopa brez kanoničnega vzroka, kakor so to storili na krivičen način Italijani-lajiki! — s Karlinom in z Mahničem, — ali pa je to zločin?

Ima li papež s škofi dolžnost čuvati nad cerkvenimi kanoni in povzdigniti svoj glas zoper vsako nasilje proti njim in zoper njih kršenje? (Gregor VII. itd.)

Je-li papež ravnal upravičeno in po cerkvenih kanonih, ko je nasilno, krivično in zoper kanone odstavil škofom imenovan naslednik? Ali pa je morda s tem sankcioniral, potrdil zločin, ga molče odobril ter postal skrivni zločin pa reku »qui tacet, consentit« (kdo molči, soglašal)?

Ali je bilo papežev ravnanje v skladu s kanoni, ko je k vsem tem lo-povščinam molčal, — kako že sv. pi-smo imenuje takega čuvala? — ali pa je morda zakrivil tujih greh, »k grehu molčati, se ga udeležiti«? — Ne recite, papež je gotovo protestiral pri italijanski vladi, toda to ni prišlo v javnost itd. Ne drži! Zločini so se storili javno pred svetom, torej mora biti ravnotak tudi protest. In, saj ima svet vendar pravico zvedeti, da-li obsoja najvišja oblast zločin, ali ga molče odobrava.

Ali je bilo ravnanje Italijanskih nasilnikov pravilno, ko so brez kanoničnega vzroka, samo radi narodnosti, odstavili mnogoštevilne naše dobre svečenike v Primorju, jih pretenali, vlačili po ječah in gonili v prognanstvo?

Ali ni bila dolžnost jugoslov. episkopata in tudi svečeništva javno in neodločeno protestirati proti tem neštivilnim zločinom, kakor je to storil, žalobog edin! episkop Mahnič, in ali se da to pasivno ravnanje našega episkopa

pati in Vatikana opravičiti, ali tudi le zagovarjati?

Se-li strinja s cerkvenimi zakoni ravnanje Vatikana, ki pošilja v čisto slovanske kraje laške duhovnike, ne-vešče jezika ljudstva, in zamorejo li ti »preti« izvrševati duhovsko službo v izveličanje duš svojih vernikov? Ali ni vsled tega vera in izveličanje duš mnogih v veliki nevarnosti? In naši »Sionski čuvali«, kje so? Od kod ima Vatikan pravico, da pomaga nasilnikom uničevati naš narod še v 20. stoletju? Ali ne bo konca?

Ker je bil zadnje čase mnogi izmed nas prisiljeni v Italijo, bilo je dovolj prilike prepričati se o mnogih stvarih, da lahko konstatiramo: Italijani so najslabši katoliki na svetu; velik del njihovih »preti« stoji na najnižji stopinji izobrazbe, nima niti naše ljudskošolske izobrazbe, in je seveda popolno brez ugleda, za podučevanje nesposoben . . . ; krščanskega nauka ob nede-ljah kakor pri nas skoro ni, in ljudstvo je v verskih stvarih poučeno najs-labše, pod vsako kritiko: vera ljudstva obstoja skoro edino v zunanostih, prazni veri in kultu raznih »svetini«, navedemo le: v neki cerkvi zornie Italije se časti pero angela Gabriela, drugje rep osla, ki je nesel sv. družino v Egipt, v tretji podkev, ki je padla na zemljo od konja, ko se je Elija v gor-čem vozu peljal v nebesa! In še mnogo takih neumnosti, tudi škandaloznih, ki jih raje zamolčimo: Italijani so najerši proklinjalci, noben narod ne blati in ne grdi Boga, Marijo in sploh vse, kar je versko in kar je v zvezi s cerkvijo, na tako ostuden način, kakor ti naši osrečevalci, O. Avgiiev hlev, a Herakleja ni!

Vprašamo: Ali se da odobravati ravnanje Vatikana, ki ne zastavi vseh sil, da bi odpravil te vnebovpišice raz-mere? Marsikal, gotovo pa pri duhov-ščini, v cerkvah in pri »svetinjah«, bi se dalo lahko odpraviti. In ker so vse te prežalostne razmere — a je jih še mnogo, mnogo več — našim »Sionskim čuvalcem« gotovo znane, zakaj ne pišejo ničesar proti njim? Doma stro-žalo s težkimi topovi po komarjih, slo-vo in mamutov pri sosedu pa ne vidi-jo. Hic Rhodus . . . !

Glede na vsa tu navedena, vsesko-zi istinita dejstva, naj si vsakdo sam odgovori: ali gre klerikalcem v Italiji, kakor tudi pri nas s škofom na čelu — izgledov kakor Sinih vrh je mnogo — res samo za vero in izveličanje duš, ali pa za gospodstvo, vlado-klerikalizem.

Kdo je torej kriv, da vera peša? Religio depopulata!

Volk in ovca.

Bivši državni tajnik Zjedinenih držav, Robert Lansing, podaja v angleških in američanskih listih poročilo o 76 sejah »sveta deseterice« v Parizu, ki je odločala o bodoči obliki in usodi sveta. Wilson, Clemenceau, Lloyd George in Orlando so bili takrat gospodarji človeštva; takrat so pokopali slo-vedo malih narodov ter pripomogli so-vojinizmu do nove zmage proti idealizmu ki je sanjaril o bodočem bratstvu na zemlji.

Kako se je moglo zgoditi, da so vsa toli opevana načela o samoodlobi na-rodov, o popolnem zedinjenju razkosanih narodov, o absolutni pravičnosti padla v Parizu pod klop vpricho tistega Wilsona, ki je s svojimi 14 točkami očaral ves svet? Lansing, bivša desna roka bivšega predsednika Wilsona, razlaga to nerazumljivost z brezobzirno objektivnostjo.

Režiser genijalno zasnovane in iz-vedene komedije, največje v novi zgo-dovini, je bil Clemenceau. Nepopisno je bilo navdušenje, s katerim so sprejeli v Parizu predsednika Wilsona; še nikdar nikjer ni bil pozdravljen noben državni poglavar s takim vriskanjem in uprav delirijem oboževanja. Kakor živega svetnika in čudotvorca so Fran-cozi oblegali Wilsona. In prav ta spre-jem, trdi Lansing, je Wilsona zmedel. Postal je s tem trenutkom drug človek, in s tem se je začela premetno aranžirana predigra k Wilsonovemu porazu na pariški konferenci.

Tudi vse vodilne osebe so se trudi-le z laskanjem in slavljenjem Wilsona zbežati, vsem na čelu pa mojster dobrikanja, Clemenceau. Vsi državniki so kazali prekipeljavost navdušenja za prekrasne ideje, ki so se porodile v Wilsonovi glavi. Toda hitro se je izka-zalo, da je bila ta vzharna hvala in vrela navdušenost le prefrigana komedija, ki je imela prikriti pravi namen in cilj.

Lansing trdi, da je Wilson dospel v Pariz povsem nepriljubljen; s seboj ni razen svojih 14 točk prinesel nika-kega načrta ter je sanjal le o narodni zvezi, ne da bi bil glode ne vsaj sam s seboj na jasnem. Clemenceau, Lloyd George in Orlando so mu glade te go-reče žele takoj pritrčiti, stavitli Wilsonovo idejo in njen načrt kot čudovit do-kument, bistvene mirovne točke pa so izdelali Angleži in Francozi. Inicija-tiva je bila stalno v rokah Clemenceaua

ali Lloyd Georgea, a celó vprašanje zveze narodov sta razpravljala vsem na čelu general Smuts in lord Cecil. Clemenceau je dosegel, da Wilson ni bil predsednik, nego navaden delegat, s tem pa mu je vzel vpliv ter mu zmanj-šal avtoriteto.

Lansing priznava, da je nastopal Wilson z imponujočim mirom in da je kot učenjak filozof govoril globoko, plemenito. Toda nedostajalo mu je spretnosti, temperamenta, resolutne odkritosti ter je večkrat ogorčen trepatil ali pa bil duševno popolnoma od-soten.

Zato pa je bil Clemenceau vedno kot napeta struna, živ, elastičen, humoren, če treba, sladak, a neprestano popad-ljiv, terorist, energičen do ekscesov in premeten v vsaki besedi. Stari lev je bil dorešel vsem in njemu se ni mogel upirati nihče. »Sprejeto« je zagrmel, še predno so se delegati zavedli, o čem gre govor, a če je hotel kdo vendar le ugovarjati, ga je odbil z »Dovolj o tem!«

Tako so bile plenarne seje prava farsa ter so le registrirale ono, kar je svet deseterice že sklenil pred njimi na manjše in male narode. »Bilo je bolj srednjeveško kakor primerno moderni dobi,« piše Lansing; »bolj despotsko, nego demokratsko. Pravzaprav je bilo vse skupaj burka, a hkratu tragedija.« — tragedija za milijone, ki so se morali ukloniti volji enega samega človeka, zaupačoč srcu in umu drugega, plemenitega moža. Volk je zmagal zopet ovco! In to je bila nesreča tudi za vso Jugoslavijo, še posebej pa za Slo-venijo.

Tako se je zgodilo, da je odkritosr-čno dobrodušni, altruistični in idealistični Wilson, ki smo zrlj vanj z ne-emaino vero kot na rovega Spasitelja, podlegel imperijalističnemu egoizmu treh evropskih velesil. In pokopali so Wilsonovih 14 točk drugo za drugo, jih premenili v nasprotje, pozabili na samoodlobo ter so specialno Slovincem prizdelali krivico in škodo, ki kriči do neba. Namesto ujedinenja vseh slovenskih dežel in rojakov smo doživeli še hušje razkosanje. In danes se zaveda-mo, da se ne smemo zanašati na niko-gar, nego le nase, na moč in vpliv last-ne države. Nova, zelo draga šola za nas. Da bi le zaloga za bodočo! Iz slovenske narodne pratike pa smo čr-tali tudi svetnika Wilsona.

Tragikomedijska Karla Habsburžana.

DR. BENEŠ O KARLOVI AVAN-TURI.
 — d Pariz, 4. aprila. »Petit Pa-

risien« je naprosil češkoslovaškega ministra za zunanje posle dr. Bene-ša za izjavo o koraku bivšega ce-

sarja Karla. List objavlja brzokajo ministra dr. Beneša z dne 3. aprila, v kateri se veli, da Čehi ne bodo nikdar dovolili povratka kakoga Habsburžana. Izza prvega trenutka je vlada sporazumno z Italijo, Ju-goslavijo in Romunijo intervenirala na Madžarskem in naznanila naj-bolj energične odredbe za primer, če bi madžarska vlada in madžar-ska narodna skupščina ravnala pro-ti sklepom poslaniške konference in proti politiki male antante. Tega stališča ne bomo zapustili. Na-sprotno, zahtevali bomo zadostno garancije zoper ponovitev takega dogodka. Vsi, ki so se udeležili pu-stolovščine, morajo spoznati, da se teki poizkusi ne smejo ponavljati. O tem se strinjamo z vsemi našimi prijatelji male antante. Izvršene so vse potrebno vojaške priprave.

KARLOVO PISMO KARDINALU CZERNOCHU.

— Curih, 3. aprila. Listi objav-lyajo pismo, ki ga je pisal bivši ce-sar Karel madžarskemu kardinalu Czernochu. Pismo se glasi: »Moje ljubi Czernoch! Razmere na Madžarskem zelo počasi dozorevajo. Meni je to nepojmljivo. Zakaj? Ni potrebno, da bi čakali na dogodke v Nemčiji, ker vpostava bavarske monarhije nima nade na uspeh. Za-to je treba ločiti madžarsko stvar od bavarske. V Franciji so vzbudile simpatije madžarskih krogov za Nemčijo veliko nevoljo. Pisal sem Apponyju, da ne smemo oddeliti Andrassyja od naše stvari, ker so njegove zveze z liberalnimi krogi velikega pomena. Andrassy je za nas nenadomestljiv, ker je edini, ki lahko nudi garancije za naš režim. Szechenyi uživa malo zaupanja, ali je tam potreben. Maures mi je iz-javil, da sodi Briandova vlada ugo-dno o naši zmagi na Madžarskem. Tudi poročila ameriškega zastopni-ka v Budimpešti Geralda se glase ugodno. Simpatije Cunninghana so za nas velokoristne. Prosim Vas, da konferirate o tej točki z grofom Sigrayem. Mnenja sem, da bi zado-ščala bolezen, ki bi zadostno upra-vičila moje potovanje v Pešto, Princ Rene Parmski mi je sporočil, da je moja prisotnost v Pešti po-trebna. Zahvaljujem se Vam za Vašo zvestobilo, na katero ne bom neikdar pozabil. Karel.«

Alfonz Daudet:

Tartarin na planinah.

(Tartarin sur les Alpes.)

Nova junaštva taraskonskega junaka.

Roman.

Iz francoščine prevedel dr. Ivo Šorli.

I.

Prikazen na Rigi-Kulmu. — Kdo je? — Kaj govore okoli mize, ki je po-grnjena za šeststo oseb. — Riž in češplje. — Improviziran ples. — Neznanez vpiše svoje ime v hotel-sko knjigo. — P. P. D.

Dne 10. avgusta 1880., v bajni uri solčnega zatona na planinah, ki ga toliko proslavljata Jeanne in Baedeker, je ovijala gosta, z belimi sneženimi vrtinci preprežena megla vrh Rigija (Regina montium) in ogromni hotel, ki človeka tako preseneti visoko tu gori sredi teh divjih in pustih samot. Oj, ta Rigi-Kulm, ves v steklih, kakor kak ob-servatorij, in masiven, kakor trd-njava, kamor prihaja s svečanimi občutki množica turistov za en dan in eno noč, da moli sonce!

Gostje tega velikanskega in razkošnega gostišča so ždeli, čaka-joč drugega znamenja za obed, zgoraj po svojih sobah ali pa zehali v voljni toploti po čitalniških diva-

nih. Namesto obečanih divot so gledali, kako se tam zunaj vrte be-le snežinke in se užigajo pred zuna-njim stopniščem velike svetilke z dvojnimi debelimi, v vetru škripa-jočimi stekli.

O, Baedeker! Za take užitke morajo priplezati ljudje z vseh štirih strani sveta do sem gori!

Naenkrat se izmota nekaj iz megle in se bliža hotelu. Čudno se zaganja prikazen dalje, da vse fr-fota, vmes šklopota in pozvanja železje.

Na dvajset korakov se zazdi turistom, ki od dolgega časa pritri-skajo nosove k oknom, in Angleži-njam z majhnimi, po fantovsko po-česanimi glavami, da je prikazen krava, ki se je izgubila od črede; toda že spoznajo, da je bržčas kot-ličkar, ki prihaja s svojim orodjem na hrbtu popravljat stare kotle.

Ali glej, na deset korakov se podoba že spet izpremeni. Ali ni to srednjeveški strelec z lokom čez rame ter s čelado v vztrijem čez obraz? Čeprav . . . je tak strelec na teh višinah seveda še manj verje-ten od izgubljene krave ali potujo-čega krošnjarja . . .

No, na zunanjem stopnišču je srednjeveški vojščak samo še po-staven in tršast ter precej obilen možak, ki se je zdaj puhajoč usta-vil, da stolče sneg s svojih komašen. Tu komašne so iz rumenega sukna

in prav tako tudi njegova kapa. Pletena ovratnica je tako široka, da se vidi od vsega obraza samo nekaj šonov že močno osivlele brade in velikanske zelene, s pravimi stereo-skopskimi stekli zadlane naočni-ke. Cepin, dolga palica, nahrbtnik, zvitek vrvi preko ramen, železni krampeži in težke zaponke ob pasu angleškega joniča s širokimi našti, ki izpopolnjujejo opremo tega lju-tega planinca.

Na zapuščenih vrhuncih Mont-Blanca ali Finsteraarhorna bi se zdela ta vratolomna obtožba na-ravnata, toda čemu vse to na Rigi-Kulmu, dva koraka od železnice?!

Res pa je, da je prišel naš pla-ninec od postajni nasprotne strani, in njegovim komašnam se je po-znalo, da je moral napraviti dolgo pot po snegu in blatu.

Za trenutek se je ustavil pred hotelom in prizidju, očitno osu-pel, da najde dva tisoč metrov nad morjem tako mogočno zgradbo s steklenimi galerijami, s stebriči, s sedmimi nadstropji oken in to silno prostorno vežo med dvema vrsta-ma peči: saj ni bilo nič drugače, nego da stoji zimskega dne v mra-ku na Place de l'Opera v Parizu.

Toda naj je bil še tako presco-nečen — oni v hotelu so bili še bolj; in ko je stopil v velikansko vežo, se je pri vratih iz vseh soban kar gnetlo radovednih obrazov: gospo-

dov z biljardnimi palicami ali ča-sopisi v rokah, dam s knjigami ali ročnimi deli. Celó zadaj na stop-nišču se je sklanjalo čez ograjo med verigami dvigala polno glav.

»Pasja vera! To ti je vreme!« je vzkljnil možak s takonizkim in silnim glasom, da je zadonelo ka-kor par bobnov.

Toda takoj je umolknil in po-tenjil svojo kapo z glave ter svoje naočnike izpred oči.

Kar zadušiti ga je hotelo. Zarenje luči ter toplota plina in peči v nasprotju z neumljenim mrazom tam zunaj, potem to raz-košje pred njim, ti visoki stropi, ti vratarji s svojimi v zlatu se le-sketajočimi napisi »REGINA MONTIUM« na svojih admiral-skih cepicah, te bele ovratnice ho-rtelskih strežajev in ta četa Švicark v narodnih nošah, ki so na udarec z zvonom pritekale od vseh strani, vse to ga je za trenutek zbegalo, a ne več nego za trenutek.

Videl je namreč, da ga vse gleda in kakor igralec pred polni ti ložami je na mestu spet zbral vso svojo samozavest.

— Zelite, gospod?

Vprašal ga je — in sicer iz-redno vlnudno vprašal — sam rav-natelj, eleganten človek v tako iz-likanem jopiču in s tako mehkiimi zalizci, da bi se bil lahko meril z vsakim damskim krojačem.

Mirno in kakor da nima opra-viti s tem veličastnim ravnateljem, ampak s starim znancem s šolskih klopi, je hribolazec zahteval sobo, »vsaj majhno čedno sobico.«

Ko pa se je mu je približala z lučjo v roki, vsa trda v svojem zla-tem modrcu in v svojih na široko našopirjenih rokavcih bernska »barica«, ter ga vprašala, ali se želi gospod poslužiti dvigala, bi se bil skoraj skoraj resno razjezil. Če bi mu bila predlagala, naj napravi ka-ko hudodelstvo, bi ga ne bila mo-gla bolj razžaliti! Tako je kriknil in tako zamahnil z roko, da se jo streslo vse železje na njem.

Toda že se mu je jeza polegla in ljubeznivo je rekel:

— Pešibus cum nogis, lepa mo-ja mucika, prosim!

In s temi besedami je stopil za-njo. S svojim širokim hrbtom je napolnil vse stopnice in odrival na svojem potu vse druge ljudi v stran, dočim je šel skozi ves hotel en sam dolg vzklj in v vseh različnih je-zikih vseh štirih strani sveta od ist do ust en sam šenec: »Kaka prika-zen pa je spat to?«

Toda že se je oglasilo drugo znamenje za večerjo, in nihče več se ni brigal za čudnega došleca.

(Dalje prthodnjic.)

KAREL HABSBURŽAN OBOLEL?

Budimpešta, 4. aprila. Iz Sombotelja se je vrnil predsednik madžarskega parlamenta Rakovsky ter izjavil, da je Karel nevarno obolel, vsled česar najbrže ne bo mogel odpotovati. Isto vest objavljajo tudi listi, ki poročajo, da je Karel obolen na pljučnici in da ima hudo vročino.

Dunaj, 4. aprila. Iz Pešte so došle vesti, da je Karel obolel. Ne ve se še, ali je Karel dejanski obolel ali fingira samo bolezen. V slučaju, da je bolezen resna, bodo Karla transportirali v bolniškem vozu.

KARLA SPRAVIJO PREKO PONTEBE.

Dunaj, 3. aprila. Kolikor se je moglo izvedeti, odpeljejo Karla preko Pontebe v Italijo. Iz Sombotelja bodo Karla transportirali v avtomobilu na štajersko mejo, od tam pa s posebnim vlakom preko Gradca in Koroškega v Pontebo. Iz Pontebe bo Karel potoval v Genovo, kjer ga bo čakala posebna ladja, ki ga prepelje v Španijo. Napotju bodo Karla spremljali častniki vseh antantnih držav, kakor tudi častniki Čehoslovaške, Jugoslavije, Rumunske in Poliske. Transport se izvrši morda šele jutri ali šele pozjutrišnjem.

ŠVICA IN KAREL.

Curih, 4. aprila. Švicarska brzojavna agencija objavlja sklep zveznega sveta o vrnitvi bivšega cesarja Karla. Povratek v Švico se dovoljuje, ker mora bivši cesar tako kar najhitreje zapustiti ozemlje bivše dvojne monarhije, kjer je povzročal nemir. Ko dospje na švicarska tla, bo zvedel, da je dovolitev vrnitve v Švico samo provizorna in da vlada kantona waadtskega ne želi, da bi še nadalje prebival na njenem ozemlju in da se ne sme nastaniti nikjer v njegovih mejah. Kako je zapustil Karel Švico, se bo dognalo s preiskavo; nato pa bo zvezni svet odločil, ne da bi prejudicial kakorkoli vprašanje ali mu je dovoljeno še nadalje bivanje v Švici. V preiskavo pridejo tudi osebe, ki so pomagale bivšemu cesarju ob njegovem podjetju in proti katerim se pridržuje primerne odredbe.

ULTIMAT MALE ANTANTE.

Praga, 4. aprila. »Pondelnik« javlja, da se je v aferi Karla

Habsburžana sklenila med Prago, Beogradom in Bukarešto pogodba za skupno postopanje. Praški navesti so se sprejeli in prav tako tudi beograjski predlogi glede takojšnjega nastopa. Ze večeraj v Budimpešto poslani ultimatum se bo v prihodnjih urah izročil madžarski vladi. Za primer, da bi se pustolovščina bivšega cesarja ne likvidirala po zahtevah, je čehoslovaška vlada odredila vse potrebno in vojaška oblastva so pripravila vse, kar je vlada spoznala za potrebno. Enake priprave je odredila tudi jugoslovska vlada. Na merodajnem mestu se pričakuje, da bo stvar najkasneje v 48 urah končana in da ne bo potreba nasilnih sredstev. Vlade male antante so odločene, da vsa zadevo Karla Habsburga končno veljavno uredijo in dobe za ta smoter trajna jamstva.

ROMUNIJA PROTI RESTAVRACIJI HABSBURŽANOV.

Beograd, 3. aprila. Presburo poroča iz Bukarešte: Predvečerašnji službeni list javlja, da se bo obsešno stanje vršilo v obmejni coni 18 do 15 km, počenši od madžarske meje proti severu ob meji Madžarske, Čehoslovaške, Poliske in Rusije.

Beograd, 3. aprila. Presburo poroča iz Bukarešte: Na večerašnji seji skupščine je vprašal poslanec Caranci, ali je res, da je bivši cesar Karel prišel v Pešto. Minister Take Jonscu je razložil dogodek in dodal, da je angleški poslanik Horthyju takoj najkategoričneje izjavil, da se nikakor ne bo trpela restavracija Habsburžanov. Enako izjavo sta podala tudi francoski in italijanski poslanik, tembolji, ker v tem oziru obstaja konvencija med Italijo in Jugoslavijo. Take Jonscu je pristavil: V terek so naš poslanik in zastopnik Jugoslavije in Čehoslovaške prosili za skupno avdijenco, da podajo enake predstave. Danes sem dobil o tem vesti in brzojavke, da dam našemu poslaniku instrukcije, ako bi se primerilo, da naša misija zapusti Pešto. To je prvi ukren, drugi pa bodo sledili. (Post. Christescu zaključje: Vojna!) Ne bom vprašal Christesca kaj naj storim v zunanji politiki Romunije. Nadejam se, da bo na Madžarskem zmagal zdrav razum in da k temu koraku ne bomo prisiljeni. Iskreno želimo, da bi z madžarskim sosedom živel v miru in da v vseh oziirih olajšamo gospodarsko življenje, ne moremo pa dovoliti, da bi se pod pretvezo notranjega madžarskega vprašanja ogrožali rezultati, pridobljeni z zmago in tolikimi žrtvami.

nila s tem, da je sklenila formelen dogovor z beogradsko vlado, ki se je še izpopolnil s prisrčno izmenjavo misli s praško vlado. To je uspeh repalake pogodbe in dobrih odnosov z nasledstvenimi državami. Na drugi strani pa je tudi komaj smatrati, da bi Karel napram narodu kateremu po svojih trditvah pripada vodil tako nizkotno politiko, da bi hotel radi svojih družinskih interesov pognati v nove krize in nevarnosti. Ogrbi bi bili za svoje samozatejvanje, ki so ga pokazali na italijanski fronti, ko so se junaško borili za slavo habsburške hiše, slabo poplačani, ako bi se jih zopet hotelo spraviti v neoznosen položaj. Kajti vsakdo na Madžarskem ve, da ne bi niti Italija niti nasledstvene države pripustile restavraciji ekcesarja Karla. Grof Sforza je končno izjavil, da se je na razvevljav način pokazalo, da noče madžarsko ljudstvo, razen skupine nekaj starih madžarskih družin, ničesar čuti o Karlovih intrigah.

Sestanek izdajnikov na Dunaju. Presburo javlja z Dunaja: Dne 1. t. m. so se v hotelu »Evropac« sestali znani habsburški agitatorji Belanovič, Klobučarčič Frank in Plamenac. Po sestanku so se vsi razen Klobučarčič odpeljali v Budimpešto.

Madžarska posnema Avstrijo. Presburo poroča iz Budimpešte: Pri ljudskem štetju in zbiranju statističnih podatkov na Madžarskem namerava madžarska vlada izdati podatke, da dokazuje malo število prebivalstva, majhno obljudenost in slabo žetev. To hoče madžarska vlada storiti zato, da bi medzavezniško komisijo uverila, da je Madžarska siromašna in da njeno prebivalstvo strada, tako da bi zavezniški zahtevali čim manjšo odškodnino. Tako so Madžari varali tudi prejšnje leto, trdeč, da je bila žetev zelo slaba, medtem ko so v Avstriji izvažali svoja živila in kot nadomestilo dobivali orožje in municijo.

Italijanski berlinski poslanik gre v Rim. »Agenzia Economica« piše, da pride berlinski poslanik Frassati v aprilu v Rim, kjer se sestane s sedanjim italijanskim poslanikom v Londonu z De Martinom. V diplomatskih krogih se to potovanje živahno komentira.

Viviani v Zedinjenih državah. »Matin« poroča, da je 28. marca dospel Viviani v Newyork. Ker ga je prebivalstvo zelo navdušeno sprejelo. Viviani je izjavil novinarjem, da je prišel zato v Zedinjene države, da izroči predsedniku velike republike pozdrave francoske vlade in francoskega naroda. Predno ne govori s predsednikom, ne more povedati drugega.

Lansing o Wilsonovi politiki. »Times« priobčuje o prvi članek o Lansingovi knjigi »Mirovna pogajanja«. Lansing očita Wilsonu, da je žrtvoval več svojih temeljnih načel samo zato, da je zasigural sprejem pogodbe o Zvezi narodov. Wilson je pristal samo na lupo Zvezi narodov na priznanje nadoblasti veselih nad malimi narodi, na obrambno zvezo s Francijo, na talno diplomacijo in na japonske zahteve glede Schantunga. Lansing meni, da se je to priznanje Clemenceautu. Lloyd Georgeu in Orlando izvršilo le vsled Wilsonovega potovanja v Francijo. To so bili največji Wilsonovi grehi. Lansing se je do skrajnosti uniral Wilsonovi politiki, o kateri je vedel, da mora povzročiti zmanjšanje prestiža Zedinjenih držav.

Ker Nemčija ne izvaja mirovne pogodbe. Podpisani je ukaz o uredbi, da se v korist držav, blaginje plačujejo odškodnine in vrednost nemških blaga, ki se uprva v nešo državo, ker Nemčija ni izvršila versalleske mirovne pogodbe.

Neodrešena domovina.

Jugoslovske zarote so iskali že marsikje po zasledenem ozemlju. Umevno, da so jo iskali tudi v Trstu. Te dni so bili svečano aretirali v Rojano celo slovensko družbo, med njo glavni urednik »Edinosti«, pa so odpeljali »slovenske zarotnike« pred visoke oblasti v Trst. Dolgo so izpraševali »zarotnike«, končno so uvideli, da se je varstvena oblast zopet enkrat blamirala ter se je bila zagnala med čisto navadno vsakdanjo družbo brez prevratnih tendenc.

Po istrskih selih hodijo fašisti in povzročajo prepire in spopade, samo da morejo potem črstiti naše mirno ljudstvo in državni oblasti kazati, kako nujno da so potrebni v Juljski Benediški fašisti. V Kaštelirju so se pomešali v Ružičevi gostilni med kmote in se pričeli prepirati. Izvalji so pretep in miren kmet Ivan Justinčič je bil smrtno ranjen. Umrl je, ko so ga odpeljali v bolnišnico. Oblast ima sedaj v rokah poročilo, da je Kaštelirj nevaren jugoslovskega kralja, poln upornikov.

Rudniki pri Labinju v Istri preživljajo težko krizo. Kakor znano, so jih zasedli delavci po zažigu delavske zbornice v Trstu in jih drže zasedene. Vse okoli je podminirano. Na rudnikih visi rdeča zastava. K rudnikom si ne upa nihče blizu. Eksplozija bi bila prava katastrofa. Doslej je trajal štrajk, sedaj so pa delavci sklenili, da začno z delom brez nadzorsva tehnikov. Sigurno bo škoda velika. Oblasti si kar ne upajo pričeti s posredovanjem. Take razmere prinaša Italija v Primorje.

Pristopajte k „Jugoslovenski Matici“!

Telefonska in brzojavna poročila.

ZA IZJEDNAČENJE ZAKONOV.

Beograd, 4. aprila. 44. sejo ustavnega odbora je otvoril predsednik Nišič ob 16. Člen 5 prehodnih narodnih se glasi: »Za izenačenje zakonodajstva in uprave v državi se ustanovlja krajši postopek. Vsi zakonski predlogi, ki imajo kot predmet izenačenje zakonodajstva in uprave bodisi da jih predlaga vlada ali posamni poslanec, se preko ustavotvorne skupščine pošljejo posamnemu zakonodajnemu odboru 60. poslancev, izvoljenih po načelu razmernosti. Poročilo zakonodajnega odbora s predlogom, ki ga stavi odbor, se pošlje ustavotvorni skupščini v rešitev. O teh predlogih glasuje skupščina enkrat in jih ali v celoti sprejme ali pa odkloni. Pred glasovanjem sme po en poslanec vsake stranke dati kratko izjavo. To se je odredilo zato, da bi se taki zakoni mogli sprejeti čimprej. Tak kratki postopek za izenačenje zakonov in uprave v državi se more porabljati pet let od dne, ko stopi ta ustava v veljavo. Izjema se lahko tudi podaljša. Podaljša se, ako se ugotovi, da je neobhodno potreben, dokler traja ta skupščina kt zakonodajna skupščina. Ustavni odbor vrši dolžnost tega zakonodajnega odbora, ker se v smislu drugega poglavja tega člena izpopolni še z 18 člani. Potemtakem ostane ustavni odbor isti, za eventualne potrebe pa se bo novi odbor povečal za 18 oseb. Člen 6 se glasi: »Ko stopi v veljavo ta ustava, ostanajo začasno sedanje pokrajinske uprave, dokler se postopno ne prenesejo njihovi posli na ministrstvo in oblastne uprave ne uredijo po zakonih, ki se bodo o tem izdali. Pokrajinsko upravo bo za ta čas vodil pokrajinski namestnik po načelnih oddelkih pod neposrednim nadzorstvom ministra za notranje stvari in kot organ pristojnih ministrstev na podlagi dosedanjih zakonov, in uredb. Zakoni sprejeti potem, ko stopi ta ustava v moč, pokrajinskim upravam ne morejo podeljevati novih pristojnosti. Ministrski svet bo odločil, kateri posli se bodo tudi še pred njihovo končno likvidacijo prenesli na posamezna ministrstva, v kolikor ne vsebujejo poslov, ki po ustavi in zakonu ne spadajo v pristojnost oblasti. Ministrski svet bo istotako odločil o prenosu poslov iz pokrajinskih uprav na posamezne oblasti v smislu ustave. Radi priprav za prenos poslov pokrajinskih uprav bo vsak minister za svoj resort sestavil komisijo treh oseb, od katerih bo eno predlagal pokrajinski namestnik. On bo nadalje v treh letih izvršil vse potrebno, da se prenos izvede v roku, ki potem ne sme presegati enega leta. Pokrajinsk. namestnik imenuje kralj na predlog ministra za notranje stvari. Stranke imajo pravico pritožbe na državni svet v upravnih zbornih, v katerih odločuje začasno pokrajinska uprava kot prva in zadnja instanca. (Se nadaljuje).

ČEŠKOSLOVAŠKA SE UDELEŽI PROTINEMŠKE AKCIJE.

Beograd, 4. aprila. Presburo poroča iz Prage: Tukajšnji listi se bavijo z nevarnostjo, ki preti Čehoslovaški industriji, ako bi se Čehoslovaška aktivno udeležila pri izvajanju prisilnih korakov proti Nemčiji. Posebno naglašajo to nevarnost »Večera«, ki misli, da bi tako nastopanje proti Nemčiji moglo paralizirati najvažnejše panoge čehoslovaške industrije. Nasprotno pišejo »Narodni Listy«, da se do odškodnine, ki jo Čehoslovaška zahteva od Nemčije, more priti samo s prisilnimi ukrepi in da zahteva lojalnost, da Čehoslovaška aktivno sodeluje na strani antante; vendar se ne sme pozabiti, da bi bilo tako sodelovanje za Čehoslovaško mnogo težje kakor za Francijo, ker se mora vpoštevati, da gre več kot polovica čehoslovaške zunanje trgovine preko Nemčije, ne da bi se sploh govorilo o vprašanju

transporta. Da bi se omogočilo Čehoslovaški sodelovanje, se mora storiti vse, da bi se ognili usodnim posledicam za njeno gospodarsko življenje. Tu bi slo v prvi vrsti za to, da se internacionalizirajo komunikacije preko Nemčije in da se Čehoslovaški stavi na razpolago zadostna tovarna na Labi.

ČEŠKOSLOVAŠKA IN SOVJETSKA RUSIJA.

Praga, 4. aprila. Kakor doznajajo tukajšnji listi, se vrše pogajanja med Rusijo in Čehoslovaško v svrhu, da bi prišlo do sestanka gospodarskih komisij, ki bi imele nalogo, da izvedejo predhodna pogajanja za trgovsko pogodbo. Sporazum je v najvažnejših vprašanjih menda že dosežen ter gre sedaj samo za to, kako bi se ugodno rešila nekatera osebna vprašanja. Da se olajša vpostavev normalnih gospodarskih odnosov med Rusijo in Čehoslovaško, so se lotili vprašanja glede otvoritve čehoslovaških konzulatov v najvažnejših ruskih mestih.

VIVIANIJEVA MISIJA V AMERIKI.

London, 4. aprila. »Morning Post« piše v Vivianijevi misliji: Edino viden uspeh delovanja Vivianijevega je zadržanje nasprotovnikov, ki si prizadevajo spraviti versallesko pogodbo in pogodbo zveze narodov končnoveljavno z dnevnega reda s sprejemom Knoxove resolucije. Stališče predsednikovo je ostalo isto kakor pred volitvami in kakor ga je izrazil v svojem otvoritvenem govoru. Vivianijevo je zagotovljena ameriška simpatija in moralna podpora in to je njegova edina tolažba. Viviani je doznal, da Zedinjene države sicer niso Evropi pokazale hrbita, da pa vendar nočejo ničesar vedeti o tem, da bi se zapletle v evropske stvari.

ODGODITEV RIMSKE KONFERENCE.

Rim, 4. aprila. (Brezlično) Kakor poroča »Tribuna«, se je odgodila otvoritev konference nasledstvenih držav samo zato, da se da vsem zastopnikom udeleženi držav možnost, da prisostvujejo prvim sejam.

NEMIRI V NEMCIJI.

Berlin, 4. aprila. Na posameznih krajih se delavci polagoma vračajo na delo. V levem Porenju je delo zopet vpostavljeno, stavka samo ena skupina. Rensko-pruska rova 4 in 5 so izpraznile belgijske čete; pri tem sta bila ubita dva komunisti, eden pa je bil težko ranjen. Rove so zasedli belgijski vojniki.

GRŠKI PORAZ.

Pariz, 3. aprila. »Temps« objavlja nastopno brzojavko iz Carigrada z dne 3. t. m.: Uradno vojno poročilo Kemalov javlja, da se je velika bitka, ki se je bila že en teden pred Eski-Schorjem, končala s popolnim odbitjem vseh grških napadov. Turški protinapad se je pričel 31. marca in je prisilil grške čete, da so se umaknile. Sovražniku so vzeli mnogobrojni plen. Umikajoči se sovražnik je zapalil vasi.

Atene, 2. aprila. Agence Havas javlja: Kralj Konstantin bo odpotoval na malo-azijsko fronto. Vpoklicani so rezervni častniki in podčastniki letnikov 1913 do 1916 in grški begunci letnikov 1913, 1914 in 1915.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 5. aprila 1921.

Klerikalci in občinske volitve. Klerikalci po deželi napenjajo vse sile, da bi pri občinskih volitvah izbrislali poraz, ki so ga doživeli pri volitvah v konstituanto. Prirejajo javne in tajne shode, kjer pripravljajo volilce, istočasno pa grme duhovniki po prižnicah in spovednicah proti demokratom in socialnim demokratom ter rote ljudstvo, naj ne voli pripadnikov teh strank, ki hočejo uničiti vero in izgnati iz dežele vse duhovnike. Toda zdi se, da tudi ta volilna kampanja klerikalcem ne bo pomagala na površje. Naše ljudstvo dobro ve, da je klerikalnemu gospodarstvu pri nas enkrat za vselej odklenkalo in da se nikdar več ne povrnejo Sušteršič-Lampetovi časi. Zato bo v prvi vrsti skrbel kancelarparagraf, ki je bil pravkar sprejet v ustavnem odboru. Danes še sicer lahko klerikalni petlini izrabljajo cerkev in prižnico v politične namene, pri prihodnjih volitvah pa bo konec tudi temu privilegiju.

marca, je šentpeterski župnik, gosp. Petrič v nedeljo jutraj pred pridigo čutil potrebo, nekako opravičevati Marijino družbo za može in mladence, ki se je udeležila velikonočne procesije z zastavo, na kateri se še bleste znaki prejšnjega državnega režima. Izpočetka je orisal zgodovino zastave, ki si jo je družba omislila leta 1898, ob trojnem jubileju — 40letnici Marijine prikazni v Lourdu, šestdesetletnici mašništva papeža Leva XIII. in 50letnici cesarjevanja Franca Jožefa. Nato pa je zatrljeval, da ni imela družba nobenega slabega namena in da zlasti nikakor ni hotela kakor koli žaliti niti Jugoslavije niti čuta kakega posameznika. No, to že verjamemo, kajti bil je tudi višek nesravnosti in predrznosti, ko bi družba svoje dejanje namenoma storila, ker prepričana je lahko, da bi ljudstvo v tem primeru tudi prav gotovo mirno ne gledalo kaj takega. Dalje je razkladal g. župnik obširneje, kako dobri in navdušeni državljani Jugoslavije da so oni (namreč klerikalci) in izrekel celo željo, da bi bili taki tudi vsi tisti, ki nje (klerikalce) tako radi grde. Glede tega pa moramo g. župniku pač svetovati, naj malo natančneje zasleduje pisavo listov svoje stranke, ki ob vsaki najmanjši priliki in največkrat celo prav brez potrebe

Politične vesti.

Kandidatna lista JDS za ljublj. občinske volitve je ta-le: Kandidatje 1. dr. Ravnihar Vladimir, odvetnik, 2. Franchetti Engelbert, brivec, 3. dr. Triller Karl, odvetnik, 4. Jelačin Ivan ml., trgovec, 5. dr. Tičar Josip, železniški zdravnik, 6. Črnogoj Franc, mestni nadučitelj, 7. Turnšek Viktor, inženir, 8. Freljh Ivan, rač. nadsvetnik in posestnik, 9. dr. Puc Dinko, odvetnik, 10. Dežman Jože, žel. preglednik, 11. Marn Fran, pisar, oficijal, 12. dr. Pestotnik Pavel, profesor, 13. Benkovič Ivan, sod. nadoficijal, 14. Turk Josip, prevoznik, 15. Rozman Rudolf, knjigovalja, 16. Praprotnik Simon, mizar, 17. Bajželj Ivan, trgovec, 18. Breznik Josip, profesor, 19. Planinšek Franc, žel. viš. revident, 20. Malenšek Josip, posoj. uradnik, 21. Janežič Vincenc, viš. poš. oficijal, 22. Kavčič Fran, gostilničar, 23. Kozak Josip, mesar, 24. Bonač Fran, tovarnar, 25. dr. Novak Franc, odvetnik, 26. Battelino Daniljel, zidar, 27. dr. Klepac Josip, odvetnik, 28. Urbas Miroslav, trgovec, 29. prof. dr. Zalokar Alojzij, primarij, 30. Skuli Franc, učitelj, 31. Kostevc Ivan, trgovec, 32. Groschel Andrej, inženir, 33. Bekš Joža, davčni upravitelj, 34. Jeran Fran, profesor, 35. Urlep Franc, oficijal, 36. Remic Franc, trgovec, 37. Flerin Ivan, natakar, 38. Jeršek Avgust, poštni poduradnik, 39. Sič Albert, profesor, 40. Zorko Anton, sodni kanclist, 41. Ceyer Rudolf, ključavničar, 42. Seškar Anton, strojnik, 43. Fegic Bogomir, učitelj, 44. Drenovec Jože, žel. poduradnik, 45. Menard Ivan, čevljar, 46. Deu Julij, posojilniški uradnik, 47. Kovač Franc, trgovec, 48. Potnik Srečko, tovarnar.

Občni zbor kraljeve organizacije JDS Vič se vrši dne 8. t. m. v petek ob 19. uri 30 min. v gostilni pri Slamču na Glincah. Dnevni red: a) Volitev odbora, b) Razgovor glede občinskih volitev, c) Slučajnosti.

Naša vlada in dogodki na Madžarskem. Povodom poslednjih novih dogodkov v inozemstvu je bila v nedeljo seja ministrskega sveta pod predsedstvom Nj. Vis. kraljeviča regenta. Ministrski predsednik je dal potrebne pojasnitve o povratku Habsburžanov na madžarski prestol in o odločitvi zavznikov v tej stvari. Ministrski svet je pretresal prejšnje odločbe ter jih popolnil v zmišlu sedanjega mednarodnega položaja in odredil, da se imajo čim najbrže izvršiti.

Ministrski svet. V ponedeljek je bila seja ministrskega sveta ob 9. do 12. Ministrski predsednik Pašič je poročal o situaciji na Madžarskem. Razen tega se je govorilo v glavnem tudi o redakciji onih členov ustave, o katerih je ustavotvorni odbor stavil svoje pripombe. Ker je redakcija teh

členov določena, se bo v prihodnjih dneh narodnim poslancem razdelilo poročilo, tako da se more v začetku druge polovice meseca aprila pričakovati, da se bo v ustavotvorni skupščini že del pretes ustave. Razen tega so na seji govorili o redakciji členov, ki govorijo o agrarni reformi. Ker predložena redakcija ne zadovoljuje vseh poslancev iz južne Srbije, posebno ne mislimanov, se je sklenilo, da se o tem vprašanju izmenjajo misli, da se na ta način pride do povoljne rešitve.

Koncentracija naših čet proti Madžarski. Inozemsko časopisje poroča v zvezi z izjavo naše vlade, da smatra Karlov povratek na Madžarsko za »casus belli«, da je Jugoslavija takoj prve dni koncentrirala 25.000 mož ob madžarski meji.

Naši delegati v mednarodni zavezniški konferenci. Dopisnik »Novosti« javlja: Za mednarodno zavezniško konferenco, ki se bo v kratkem vršila v Rimu, da likvidira vsa vprašanja finančnega gospodarskega in pravnega značaja nasledstvenih držav, so z naše strani imenovani nastopni delegati: dr. Rybar, dr. Zolger in dr. Ivo Spveec.

Dr. Beneč o Karlovih avanturah. V senatu je izjavil dr. Beneč, da tragikomična avantura Karla Habsburga, akoravno se približuje svojemu koncu, ne bo ostala brez političnih posledic. Čehoslovaška je pokazala najboljšo voljo, delati z Madžarsko, po tej pustolovščini pa je ostalo vse dvomljivo, ker se mora zopet dvomiti o dobri volji Madžarske. Postavila se je najodločneje proti poizkusu madžarskih oficijelnih krogov, ki bi vprašanje vrnitve Habsburžanov hoteli napraviti za notranje vprašanje Madžarske. Ta trditve se popolnoma protivi jasni resoluciji, ki je bila dvakrat sprejeta na konferenci poslankov. Čehoslovaška bo storila vse, da se definitivno onemogoči ponavljanje slinih pustolovščin. Cilj svetovne vojne je bila vsepobna realizacija demokratske ideje ter se ne more dopustiti, da bi se kompromitirala z madžarskimi avanturami. Občinstvo ne sme pozabiti na pretečo nevarnost, vlada pa bo v tem vprašanju delala z največjo energijo.

Antanta in Karel. V senatu je zunanji minister grof Sforza sporočil zadnje vesti, ki so došle iz Budimpešte. Izjavil je, da so Italija, Francija in Anglija popolnoma sporazumno posedevala diplomatskim potom, da bi se doseglo odpotovanje ekcesarja Karla. V ostalem bi bila Italija tudi pripravljena dati dovoljenje, da potuje preko njenega ozemlja v Španijo ali kam drugam. Grof Sforza je nadalje naglašal, da ni bila Karlova pustolovščina nobeno presenečenje, ker je Italija videla že v naprej nevarnost, a se ji je izog-

udrihajo po predstaviteljih naše države in s tem posredno tudi po državi sami, kar vse zelo malo priča o njih dobrem in navdušenem državljanstvu. Tudi bi ne bilo napačno, ko bi se dal g. župnik poučiti po enem ali drugem svojem duhovnem sobratu z dežele, kako mislijo zlasti največ po klerikalnih agitatorjih zapelani kmetje o naši z velikimi težavami osvojenem in sedaj ujedineni domovini. Končno je izporočil g. župnik svojim vernikom, da bo omenjena družba odstranila s svoje zastave takoj prav vse, kar spominja na bivšo Avstro-Ogrsko (grb) in na cesarja Franca Jožefa I. ter nadomestila odstranjeno s primernejšim. K temu dostavljamo: Prav in lepo bo to, toda dosti boljše in pravilnejše bi gotovo bilo, ko bi družba storila to že takoj po državnem preobratu iz lastnega nagiba in ne šele sedaj po — zasluženem okrajanju.

— Čsl. generalni konzul za Koroško jugoslov. sester. Generalni konzul čechoslovaške republike g. dr. Otokar Beneš je podaril za »Kolo jugoslovanskih sester« 500 kron ob priliki slavnostne gledališke predstave na dan društvene ustanovitve. Velikemu prijatelju Jugoslovanev izreka odbor toplo zahvalo.

— Spremembe v uredništvu »Taborca«. Iz Maribora nam poročajo, da naša tozadevna notica ni bila točna. Novi demokratiški konzorcij je odpustil iz službe samo dva sourednika, ne pa glavnega urednika Reharja. V uredništvu je vstopil na novo prof. Voglar.

— Velikodušen dar ameriških rojakov. Iz Amerike Baberton je došlo Kolo jugosl. sester prav za približno 50 dolarjev, nabranih in odposlanih po odnotnih Slovenceh. Nabiralka je bila ga. Albina Poljanec. Kreditna banka v Ljubljani je izplačala za poslane dolarje 7050 K, katera vsota se je na željo gospe pošiljalke razdelila med 10 najrevnejših sirot. Za velikodušno pošiljatev se bratom onkraj morja najtopleje zahvaljuje Franja dr. Tavčarjeva.

— Prepoved izvoza naših živil. Iz Beograda poročajo: Radi suše in ker žetev slabo kaže, je vlada prepovedala izvoz naših živil. Prepoved velja od 1. aprila. Izvzeti so samo transporti, ki so že naloženi v vagonih ali ladjah.

— Finančni inšpektorat v Ljubljani in finančna ekspozitura v Mariboru. Na podlagi člena 2. zakona o organizaciji finančne kontrole je ustanovila finančno ministristvo v Ljubljani inšpektorat, v Mariboru pa finančno ekspozituro. Te dve oblasti bosta vršili kontrolo vseh finančnih uradov v Sloveniji.

— Sobotni članek »Naša importna in eksportna trgovina« je prvotno izšel v zadnji številki revije »Njiva«. Predmetna opozoritev je v soboto izostala pomotoma brez vsake krivde uredništva. Dr. F. W.

— Avtomobilna zveza Celje-Vojnik-Konjice. S sedežem v Vojniku se je osnovala avtomobilska družba, ki upelje redne avtomobilne vožnje med Celjem, Vojnikom in Konjicami. Družba ima dva avtomobila. Manjši bo vozil med Celjem in Dobro, večji pa po državni cesti iz Celja čez Vojnik v Konjice.

— Solčni mrk. Pred Veliko nočjo smo čitali v listih, da bo dne 8. aprila v naših krajih solnce popolnoma mrknilo, da bo mrk trajal cele tri ure itd. Ne vem, kje so naši listi ujeli to raco, za praznike jim je prišla prav. Solnce bo sicer res mrknilo 8. aprila dopoldne, a ta mrk bo v naših krajih le delen in solnce v zgornjem delu pokrito jedva čez polovico. Po mojih računih, ki slove na solidni podlagi, a ne na Hansenovih obširnih tabelah, se bo mrk sploh začel ob 7. uri 52 min. in nehal ob 12. uri 31 min. srednjeevropskega časa. V Ljubljani bo začetek mrka ob 8. uri 30 min. in konec ob 11. uri 5 min.; solčni premer bo za 0,594, torej nekoliko čez polovico pokrit. V Beogradu je začetek ob 8. uri 36 min., konec ob 11. uri 10 min., solčni premer za 0,519 pokrit. Blizu tako bo tudi v Zagrebu. V naših krajih torej mrk ni posebn. znamenit, čim dalje pa gremo proti severu, tem več ga bo; v Berlinu, Stockholmu utegne biti precejšen. Ako namreč potegnemo dve črti, eno iz Beograda, drugo iz Stockholma skozi lunino središče tj. do solca, se bo luna v Stockholmu nižje videla na soncu ter je bolj pokrivala nego v Beogradu, kjer je le zgornji del pokrit. Zato bo mrk, ki sega do severnega tečaja in še na onkraj zemljine oble, v severnih krajih znamenit; pa do popolnega pokritja bo težko prišlo, kajti lunine širjave so tega dneva precejšnje, ki je takozvana paralaksa težko premagati; sicer bi pa celo v ugodnem slučaju mrk ne bil popoln, temveč samo obročast, zato, ker je takrat lunin premer, gledan od zemlje, manjši od solčnega. Prof. Vodušek.

— Izletniki. Lepi in solčni spomladanski dnevi, v nedeljo in večeraj, so izvedli iz zatohlih mestnih bivaljših ne-

številne množice izletnikov na bližnje vrhove. Smarna gora, Katarina in Golovec so kar mrgoleli veselih izletnikov. Pravi turist, ki ljubi naravo, pa mora z obžalovanjem ugotoviti, da tem izletnikom ni do naravnih krasov, ampak da gredo na vrhove tjavendan, kjer prav po vandalsko rujejo prvo spomladansko rastlinje. Vsevprijetni Drugi izletniki so tako neprevidni in neoprezní, da mečejo razne cigaretné ogorke v travo, ki se potem zapali in tako nastajajo slučajni gozdni požarovi. Proti takim izletnikom in turistom bo treba energično nastopiti!

— Za Ferijalni Savez je daroval g. Anton Bajec, vrtnar v Ljubljani, znesek 100 K. Denar se dobi v našem uredništvu.

— Poročil se je g. Tone Javornik z gđ. Štefanijo Sukovič. Bilo srčno!

— Poziv čebelarjem. Ker se je v mestnem okolišu ljubljanskem ugotovila gniloba čebelne zalege, ki je za čebele zelo opasna kužna bolezen, se imajo v zmislu ukaza po ljudeškega ministrstva z dne 18. julija 1914 v teku 14 dni v gospodarskem uradu mestnega magistrata zglasiti vsi lastniki čebel ter tamkaj navesti kraj čebelnjakov in število panjev. Vsaka opustitev zglasitve se bo strogo kaznovala.

— Na Barju in v Podpeči Na številnih krajih barja — zlasti proti Laverč in Igu je bilo v nedeljo in večeraj opazovati obsežne ognje. Gorela je trava z gostim dimom. V Podpeči je v nedeljo zgorelo več hiš in gospodarskih poslopij. Podrobnejših poročil še ni.

— Tatvina drobnarije. Trgovcu Iv. Dularju iz Rožne doline je neznan tat ukradel za 7500 K raznih bročk, uhanov, veržice in korral iz kovčega, ki ga je bil začasno shranil v neki restavraciji.

— Kako dolgo je trajal požar na Kodeljevem? Kakor smo že poročali, je v petek ob 2. ponoči nastal na Kodeljevem požar, ki je vpepelil velik mederno zidan hlev. Ljubljanski gasilci so ta požar popolnoma udušili še le v nedeljo proti večeru. Veliki kupi sena in slame so vedno dan za dnem tleli in je bila nevarnost, da se ne bi še enkrat vse vžgalo.

— Požar na Šmarni gori. V nedeljo proti večeru okoli 7. je že v tretjič nastal na Šmarni gori gozdni požar. Tik glavne poti se je vnela vsled naraščajoče suše presuha trava. Požar so je začel bliskovito širiti v obliki podkve po vsej, zelo gosti gozdni parceli. Izletnikom, ki so se vozili z večernim vlakom proti Ljubljani, se je nudil veličasten skres. Gorelo je pozno v noč. Nikdo ni prišel na mesto požara gasiti. Vsekakor zelo čudno je, da nastajajo na Šmarni gori vedni požigi in to ob nedeljah v času, ko zapuščajo zadnji izletniki goro.

— Požar na Golovcu. V nedeljo popoldne je nastal požar v gozdu na Golovcu nad Pogačnikovo hišo Hradečkova cesta. Ogenj je požgal okoli 15 kvadratnih metrov trave in resja. Trije gasilci in trije stražniki so ogenj kmalu udušili. Baje so zanetili tam so igrajoči otroci.

— Drag briljant ukraden. Industri-jalcu Mihaelu Polgarju v Zagrebu je drzen žepar izmaknil dragocen briljant v vrednosti 200.000 K.

— Nezvest hlapec. France Mlakar z Vrha pri Starem trgu — Lož je je pobral v zasodeno ozemlje. V Vremškem Britofu je kot hlapec okradel svojega gospodarja trgovca Frana Novaka, kateremu je odnesel 5700 lir. Neznano kam jo je pobrisal.

— Beg iz zaporov. Jože Mihelič, 21let star, delavec je pobežnil v kaznijski obliki iz zaporov deželnega sodišča v Ljubljani.

— Velik vlom. V stanovanje Petra Bizala v Starem trgu pri Črnomlju so vlomili drzni vlomilci, najbrže kaka ciganska tolpa, ki se vedno klatijo po Beli Krajini. V zgornjih jutranjih urah so Bizalu odnesli za 30.000 K raznega blaga.

— Nepričakovan obisk. Nadzornik Gruden in pol. agent Jelen sta pred dnevi ob zgodnjih jutranjih urah potekala na skromno stanovanje Lovrenca Končine v neki baraki nekdanjega ti-volskega dirkališča. Voščila sta mu »dobro jutro!« in se mu uradno resno predstavila. Lovrenca Končina, po poklicu ključavničar ju ni sprejel z dostojno; vest, polna težkih grehov, ga je zapeljala in zmedeno je kriminalnim organoma odgovoril: »Ahal! Ze vem, zakaj ste prišli! Zaradi onih 40.000 K. Kriminalna organa sta postala na te besede pozorna in začela sta Končino bolj natanko »mikati«. Ze površna hišna preiskava je donela dovolj zanimivega materiala, neštivilno, izborno narejeno vlomilno orodje, ki je pričelo, da v tej samotni baraki caruje — prametn vlomilski lisjak. Ros! Lovrenca Končina, mlad, krepak človek, je znal z vso zvitostjo prikrievati sledove družnih, tupatam zelo plodonasnih vlomilskih podjetij. Lovrenca Končino sta kriminalna organa povabila na policijo. Tu se je Končina razkrinkal kot človek, ki je znal udobno, prijetno in »pametno« živeti — od številnih vlovov. Končina jim je sam odkrito pripovedoval svoje vlomilske avanture. Oktobra lanskega leta je vlomil v Kosišnjevo trgovino v Novem mestu. Plen je bil obilen. Odnesel 86.000 K gotovine. Po vlovu se je takoj odpeljal na Dunaj, kamor vsak tak temni element z največjo lahkoto došpe, dočim se mora pošten človek boriti za neštivilne potne vizume. Na Dunaju je Končina veljal za velikega kavalirja, ki si

je nakupil elegantno obleko in druge dragocenosti. Ostalo, še precejšnjo svoto je Končina previdno zakopal. Iz tajnega zaklada je potem po potrebi jemal. Zaklad se mu je še le pred enim mesecem posušil. Z denarjem je ravnal zelo previdno in oprezno. Svojo zanimivo sliko o »zakladu« je zaključil: »Popival nisem, ker sem se bal, da me detektivji zalotijo«. Lovrenca Končina je živel kot vlomilec zelo solidno, hodil je tudi na delo, da bi tako od sebe odvrnil vsak sum. Sedaj je v zaporih deželnega sodišča.

— Smrtna kosa. Umril je v Ljubljani, na Tržaški cesti št. 22 ondotni posestnik in gostilničar Franc Oblak, širom znan pod imenom Antončkov Francej. Bil je dober gospodar, značajan in zvest somišljenik naše stranke. Pogreb bo v četrtek ob 4. popoldne na pokopališču na Viču. Bodi mu blag spomin!

— Poziv! Za Moste, Zeleno jarno in Selo bi na željo naročnikov vpeljali dostavo »Slov. Narod« na dom, ako se oglasi vsaj 50 naročnikov. Priglasje sprejema upravništvo.

Grozen umor — zaradi ene kokoši.

Motiv — občinska volitve.

Občina Kriška vas pri Višnji gori je ena najmanjših občin. Steje je okoli 300 prebivalcev in obstoji iz četrto neznatnih hribovskih vasic: Kriška vas, Pristava, Novavas in Zavrtča. Te vasi so v vednem prepiru in sovraštvu zaradi župana in njegovega sedeža. Vsaka vas pravi: »Ti nam županin ne boš! Pri vsaj župan ne boš! Ker so bili zaradi župana večni prepri, je bil imenovan za gerenta občine posestnik Zupanačič, p. d. Selan iz Zavrtče, najmanjši vasi občine. Župančič kot gerent ni bil priljubljen med občinjari.

Proti gerentu so z ozirom na bližnje občinske volitve tri vasi Pristava, Novavas in Zavrtča napravile volilni blok in sestavile kandidatsko listo občinskih mož, na kateri ni bilo nobenega Zavrtčana. Zavrtčane, posebno Župančiča je to zelo jezilo in peklo, ker so uvideli, da s prot-listo ne morejo pri volitvah prodreti. Z dneve je v občini nastalo veliko sovraštvo. Gerent se je skušal zadnji čas maščevati nad vasčani Kriške vasi. Ker ima Župančič v Kriški vasi več njiv, je porabil to priliko in dal v nedeljo 3. t. m. po jutranji maši pred cerkvijo oklicati, da bo dal vse kokoši Kriške vasi, ki bi delale po njegovih njivah škodo, postreliti brez obzira in usmiljenja.

Župančič je že takoj v nedeljo popoldne dejansko izvršil svoj oklic. S svojim sosedom je prišel s puškami na rami v Kriško vas in začel streljati na njegovi njivi se nahajajoče kokoši. Prebivalci Kriške vasi so bili vsled te samopašnosti razburjeni. Vsa vas je hitela na njivo proti gerentu. Ogorčeno so občani protestirali proti njegovemu samolastnemu postopanju, a dejansko se ga niso lotili. Župančič je s puško v roki stopil pred posestnika Ivana Zajca, pomeiril je nanj in ga ustrelil v razdalji 12 korakov. Mladí gospodar, star jedva 23 let, poročen nekaj let, priden in umen kmetovalec, so je takoj mrtev zgrudil na njivo. Gerent v svoji divji razkačenosti je hotel še na drugega občana streljati, a presenečeni občani so ga začeli mlo prosi, naj ne strelja na nedolžne ljudi, lokaloč so govorili: »Zajca si ubil! Zajc je mrtev!« Na Zajca je bil jezen za to, ker je bil prvi na kandidatski listi.

Gerent Župančič videč svoje grozno dejanje je vrzel puško v stran, zbežal v gozd in se pozneje javil na okrajnem sodišču v Višnji gori. Mirno je priznal svoj zločin. Zaprl so ga. Z druge strani nam prišlo: Morilec je bil sicer dober posestnik, a jako ošaben in prevzetan. Povsod je morala samo njegova beseda veljati. Jako rad bi bil županovalec; ker mu je ta up splaval po vodi in si ni mogel misliti življenja brez županstva, je izvršil to grozno dejanje. Umorjeni Zajc Jaka je bil jako miroljuben in vzoren gospodar, priljubljen pri vsakem, kateri ga je poznal, kar je naspornika zelo bodlo v oči, sicer je imel pa bolj piko na nekega Frane Erjavca. Ki je sestavil kandidatsko listo, na ga slučajno ni bilo doma, ter je moral drugi namesto njega v smrt. Žalosten začetek občinskih volitev.

Maša občina Kriška vas je povsem klerikalna. Gerent Janez Župančič je bil klerikalni eksponent. Bodlo ga je v oči, ker ga v konsumu niso hoteli sprejeti na kandidatsko listo.

Višnjevski okraj, kjer se vedno vladajo denunciantški tipi raznih Vehovcev, je zelo podviljan in udan žganju. V bližnji Hovi gori so se n. pr. kmečki fantje v soboto ponoči napili žganja, se začeli pretepali in so v pretepu ubili 18letnega posestnikovega sina Jakoba Nučiča.

Kultura.

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

Drama. Sreda, 6. aprila: Gospodična Julija Don Pietro Caruso, red E. Četrtek, 7. aprila: Mrakovci. ((Ob znanih cenah.)) Izven.

Opera. Sreda, 6. aprila: Thais, red C. Četrtek, 7. aprila: Lepa Vida, red B.

— Iz gledališke pisarne. Da se poset gledališča omogoči vsakomur, ki želi zasledovati razvoj naše domače gledališke umetnosti, je uprava Narodnega gledališča sklenila, prirediti v dramskem gledališču vsak teden po dve predstavi pri znano znižanih cenah. Te predstave se vrše vsak četrtek in vsako nedeljo ob 8. zvečer. Vstopnice

se dobe pri dnevni blagajni v opornem gledališču in zvečer pred predstavo v dramskem gledališču.

— Učiteljski koncert. Vstopnice so v predprodaji v »Učiteljski knjigarnici, Franciškanska ulica 6.

Društvene vesti.

— Kolo Jugoslov. Sester ima jutri, v sredo 6. aprila ob 5. svojo drugo od-

Najnovejša poročila.

ULTIMAT POTEČE DANES.

— Beograd, 4. aprila. »Pravda« priobčuje z debelimi črkami tole vest: »V naših političnih krogih so mnenja, da resolucija madžarskega parlamenta proti Karlu Habsburžanu ne zadostuje. Avantura Karlova se mora izvršiti z njegovim odhodom. Rok, v katerem mora Karel zapustiti madžarsko ozemlje, je določen do 5. aprila. Ako Karel do tega časa ne odpotuje, je treba računati z našo vojaško intervencijo, kateri se bodo pridružile vse ostale sosedne države. Vlada je v tem oziru že izdala vse potrebne odredbe, ki jamčijo za to, da bo akcija popolnoma uspeša.«

KANCELPARAGRAF V USTAVNEM ODBORU.

— Beograd, 4. aprila. V današnji seji ustavnega odbora je prišel v razpravo tudi §13., ki se tiče verske svobode. Ta paragraf določa, da so vse vere v državi svobodne in enakovpravne in da imajo vse konfesije v upravi cerkvenega imetja in v vseh notranjih zadevah popolno avtonomijo. Ta člen določa tudi, da se kaznuje vsaka zloraba cerkve in prižnice v politične namene. V imenu klerikalcev je proti paragrafu nastopil dr. Šimrak, ki je zatrjeval, da hočejo protiklerikalne stranke s kancelparagrafom utesniti versko svobodo. V imenu socijalnih demokratov je govoril Erbin Kristan, ki je obsodil zlorabo vere ter se izrekel za popolno ločitev cerkve od države. Med govorom dr. Šimraka je prišlo do ostrih spopadov med klerikalnimi in neklerikalnimi poslanci, zlasti ker je dr. Šimrak naglašal, da je kancelparagraf svoje vrste balkanska metoda. V debato je posegel tudi poslanec dr. Zerjav, ki je v svojem govoru med drugim naglašal, da se je tudi za uradnike sprejela slična določba, kakor je kancelparagraf, vsled česar se ne more trdit, da bi bil kancelparagraf naperjen proti duhovnikom. Govornik je z dokumenti dokazoval, kako se sistematično zlasti v Sloveniji zlorablja vera s strani duhovnikov v politične namene. Med drugim je tudi navajal pastirske liste dr. Jegliča in dr. Napotnika, ki sta jih izdala pred volitvami v konstituantno in v katerih podrejeni duhovščini naravnost ukazujejo politično agitacijo v cerkvi. Med dr. Zerjavovim govorom je prišlo do spopada med klerikalnim poslancem dr. Šimrakom in dr. Krsteljem. Šimrak je razjarjen, ker je Krstelj pritrdjeval izjavam dr. Zerjava, zgrabil le-tega ter ga pahnil iz klopi. Dr. Krstelj se je nato zaletel v dr. Šimraka in mu priložil krepko klofuto. Nastal je silen hrup, na kar je predsednik prekinil sejo.

NAŠA VOJSKA ZASEDA DALMACIJO.

— d Split, 4. aprila. Davi je naša vojska in orožništvo s predsednikom dalmatinske vlade dr. Desnico in generalom Miličem odšla, da zasede Knin. Ljudstvo je pričakovalo našo vojsko in ji pridedilo burne ovacije, pri čemer se je vzklikalo kralju Petru, regentu Aleksandru in dr. Trumbiču. Pred prihodom naše vojske v Knin so Italijani razglasili, da se smejo razobešiti zastave šele en četrť ure po njihovem odhodu. Ljudstvo pa je kljub temu že prej razobešilo zastave. Italijani so nato prišli z oklopnimi avtomobili in grozili, da bodo streljali, če se zastave ne odstranijo. Da se izogonejo prelivanju krvi, so naši ljudje sneli zastave. Čez pol ure je prišlo naše orožništvo, ki ga je na kolodvoru pričakovala veličanska množica ljudstva, sokolske župe in druga društva. V imenu občine je izrekel dobrodošlico našim oblastem upravitelj Jovič, kateremu je v imenu vojske odgovoril naš polkovnik. Ob dvajsetih je kninska občina pridedila proslavo osvoboditve. Zenske so s cveticami obsipale naše vojake. Poslale so se brzojavke kralju Petru, regentu Aleksandru, ministrskemu predsedniku, ministru za vojno in mornarico in predsedniku konstituante. Italijani so odnesli vse, kar so mogli odnesti, kar pa niso mogli, so poškodovali. Poštni in brzojavni urad je popolnoma izropan. Odnesli so tudi vse material za graditev ličko-dalmatinske železnice. General Milič

borovo sejo in sicer v poslopju deželne vlade I. nadstropje. Članice, ki imate še nabiralno pole, prinesite jih s seboj. Prosimo obilo udeležbo!

Sokolstvo.

— Na fantovščini br. Borštnika so nabrali člani in članice viskega Sokola za zgradbo Sokolskega doma znesek 420 K. Živeli darovalci!

Najnovejša poročila.

je odšel v bližnjo vas Biskupijo, kjer je obiskal grob narodnega mučenika Onizima Popoviča.

PREISKAVA V PRANGINSU.

— d Lausanne, 4. aprila. Pri preiskavi, ki sta jo izvršila policijski nadzornik Pattera in še en policijski nadzornik v Pranginsu, je izjavila bivša cesarica Zita, da je Karel odpotoval v četrtek 24. m. m. zjutraj iz Pranginsa. Ona je pripravila vse potrebno za potovanje in je sama vedela za njegove namene.

KARLOVA PROKLAMACIJA!

— d Dunaj, 4. aprila. »Korrespondenz Herzog« javlja: Pozno v noči iz Budimpešte dospelo vesti poročajo, da so se pogajanja med Budimpešto in Somboteljem končala s kompromisom. Karel bo pred odhodom iz dežele izdal proklamacijo na madžarski narod, v kateri bo izjavil, da ima še vedno pravico na madžarski prestol in da se umakne le sili sedaj merodajnih razmer. Pri tem bo povdarjal svoje popolno zaupanje v politično zrelost madžarskega naroda. Ista korespondenca je dobila iz Sombotelja poročilo, da je Karel po zaupnikih madžarske vlade popolnoma poučen o mišljenju strank narodne skupščine in tudi o mišljenju vlade same. Kakor se doznavajo, je Karel sedaj pripravljen ozirati se na trenutno težkočo in z ozirom na grozeče zunanje komplikacije izpremeniti prvotne smernice te akcije. V tem primeru se računa s tem, da odpotuje Karel že jutri.

FAŠISTOVSKI KONGRES.

— d Bologna, 3. aprila. Fašistovski kongres je s pozdravnim nagovorom otvoril Benito Mussolini. Po kongresu je korakal skozi mesto svečan sprevod. Mesto je bilo v zastavah. Dopoldne ni bilo nobenih incidentov. Popoldne pa so iz neke kavarne streljali na fašiste. Policija je aretirala dve osebi, od katerih je ena že priznala, da je streljala. Stražniki so komaj preprečili, da niso fašisti vdrli v kavarno. Vdrli pa so v socijalistični klub, odkoder je tudi padlo nekaj strelcev. Vrgli so iz poslopja vse mize in stole ter vse spise na cesto in jih zažgali. Zvečer je bil po mestu obhod z bakljami, pri katerem ni bilo incidentov.

KONFERENCA NASLEDSTVA NIH DRŽAV.

— d Rim, 4. aprila. Konferenca držav, ki so nastale na ozemlju bivše avstro-ogrške monarhije, so sestane 6. aprila.

REZULTAT ŽELEZNIŠKE KONFERENCE V RIMU.

— d Beograd, 4. aprila. Železniška konferenca v Rimu, kateri je z naše strani prisostvoval g. Dr. Rocco, so je končala. Na njej se je dosegel sporazum v vprašanih razen vsakdanje zveze med Rimom in Varšavo preko Vinkovcev in Budimpešte.

GRKI BEŽIJO PRED TURKI.

— d Carigrad, 4. aprila. Vesti o splošnem umiku grških čet za črto pri Brussi se potrjujejo. Turki energično zasledujejo Grke.

Gospodarske vesti.

— g Padanje cen v Čehoslovaški. Kakor poročajo iz Prage so v zadnjem času cene živini znatno padle, ker je število živine skoraj isto, kakor v mirni dobi. Istotako so padle cene obliki obutvi in železu.

Borze.

— d Curih, 4. aprila. Devize: Berlin 9,32%, Holandija 199, Novi Jork 576, London 22,60, Pariz 40,45, Milan 23,95, Bruselj 42,10, Kodani 105,50, Stockholm 124,75, Kristijanija 92,75, Madrid 80,50, Buenos Aires 200, Praga 7,75, Varšava 0,74, Zagreb 4,15, Bukarešta 8, Dunaj 1,50, avstrijske krone 0,94.

— d Praga, 4. aprila. Devize: Amsterdam 2603,50, Berlin 120,75, Curih 1308,50, Milan 307, Pariz 527,50, London 295, Newyork 73,75, Beograd 207,50, Bukarešta 103,62, Sofija 90,25, Dunaj 10,45, Varšava 7,75, Zagreb 51,50, Budimpešta 26,25, Valute: Nemške marke 120,75, švicarski franki 3103,50, italijanske lire 364, francoski franki 524,50, angleški funti 293, ameriški dolarji 72,75, jugoslov. dinarji 198,50, rom. leji 103,62, bolg. levi 86, poljske marke 7,75.

Polzuedbe.

— Zgubljen je bil dne 2. t. m. na progi iz Litije v Ljubljano v vlakur ročni usnjati kovčeg. Pošten nasiditelj naj ga odda proti nagradi v upravništvu lista.

Glavni urednik: Rasto Pustoslemšek. Odgovorni urednik: Božidar Vodeb.

Jšče se več samostojen tehnik za visoko stavbo, ki je izveč ban v načrtih in statiki. Ponudbe z navedbo plače in prepisi zračeval je nasloviti na arhitekta Ugo-za Schell, Maribor, Sodna ul. 10. 2357

Strojni opravnik (Maschinenwärter) se takoj sprejme prednost imajo oni, kateri so že več let pri parnih strojih. — Sprejme se tudi starejši paznik kateri je bil že več let pri tovarniških obratih zaposlen. Vsled pomanjkanja stanovanj imajo prednost same osebe. Samo pisarne ponudbe z navedbo plače in prepisi zračeval naj se pošljejo na tvaričo cementa Zidanmost. 2354

Oddam stanovanje dveh sob in dr. onemu, ki mi plača najemnino za 10 let naprej, ker potrebujem denar za popravilo svoje hiše. Dopisi pod „K 180.000“ na anončno ekspedico Al. Matelič, Ljubljana.

Zidarskega polirja samostojnega, z odličnimi spričevali išče v trajno službo gradbeno podjetje Ing. Dobčič in dr. Ljubljana, Resljeva 9.

Knjigovodkinja prvovrstna samostojna moč, zmožna stenografije in strojepisa. **so takoj sprejme v Celju.** Ponudbe z navedbo dosežanj službovanja pod „Celje 2352“ na upravo Slov. Naroda. 2352

V najem se vzame s 1. majem t. l. gostilna in trgovina ali sama trgovina v prometnem kraju Slovenije. Dopise je vpsolati na št. 15 Brežice, pošilno letišče. 2350

Proda se bencinov motor za 3 HP, direktno vezan z dinamom, za 2 KW, skoro nov, pripraven za razsvetljavo, večjega poskiva ali g. adu. Naslov pove upravnistvo Slovenkega Naroda. 2340

Harmonika se ceno proda. Naslov pove upravnistvo Slovenskega Naroda. 2333

Kdo lesnih trgovcev sprejme dobro in zanesljivo moč za merjenje lesa ter sprejemanje in oddajo vozov na železnici. Ponudbe pod „Gorenjsko 238“ na upravo Slov. Naroda. 2338

2000 kg lepih orehov se proda. Naslov pove upravnistvo Slov. Naroda. 2331

Vila „Donava“ naprodaj v predmestju v prijaznem prostoru. Potuje se pri la-tiku Lavrice, Jee-nice 145, Gorenjsko. 2339

2 moški kolesi naprodaj Naslov pove upravnistvo Slovenskega Naroda. 2339

Lokal se išče na prometnem kraju v Ljubljani, eventualno vstopim kor družabnik. Ponudbe pod „Dobra nagrada 2368“ na upravo Slov. Naroda. 2368

Kravar, kateri zna dobro moliti, se išče proti dobremu plačilu za čevlje. Nastop 1 do 15. maja. Ponudbe na Frana 0 av št. Jur ob jez. tel. 2362

Krojaškega po nočniku za veliko delo, pod dobrimi pogoji, s rano in stanovanjem v hiši sprejme t koj Frano Smogavec, krojač v Vrnsko pri Celju. 2361

Avto Puch 9—23 HP, 2 sed. za, skoro nov, motorno kolo Rudge Multi z novimi pnevmatikam, v dobrem stanju, se proda M. Stelwag, Šmihel 35, Novo mesto

Kupi se motor, enotaktni, 10—20 konjskih sil. Ofeite nasloviti na poštni predal 74, Celje. 2353

Vabilo k 18. red. obč. zborovanju

delničarjev Deln. družbe združenih pivovaren Zalec in Laško v Laškem, ki se vrši v Celju, 24. aprila 1921 ob 9. dopoldne v sejni dvorani Posojilnice v Celju: **SPORED:**

1. Poročilo upravnega sveta o letnem računu pretečenega poslovnega leta.
2. Poročilo revizijske komisije.
3. Razdelitev čistega dobička.
4. Volitev upravnega sveta.
5. Volitev revizijske komisije.
6. Zvižanje delniške glavnice.
7. Slučajnosti.

Upravni svet. § 17. pravil: Vsaka delnica ima pri običnem zboru svoj glas.

§ 18. pravil: Delnice, za katere se hoče izvrševati pravica glasovanja, se mora o založiti najkasneje šest dni pred običnim zborom na mestih, v pozivu označenih, in sicer proti legitimaciji, ki se glasi na položnikovo ime in iz katere mora biti razvidno tudi število delničarju pristojnih glasov.

Založne delnice morajo biti opremljene s še nezapadlimi kupni.

§ 19. pravil: Vstop k običnemu zboru je dovoljen le proti pokazu legitimacije.

Kot založna mesta delnic so do-vožena Pivovarna v Laškem, Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Posojilnica v Celju, Savinska posojilnica v Zalcu. 2359

Zenitna ponudba! 22 let stara inteligentna gospodična se želi seznaniti z boljšim gospodom uradnikom. Prednost imajo uradniki v Ljubljani. Ponudbe se sprejemajo le s sliko, katero se po neugajanju vrne, pod šifro „Trgovska hči/2332“ na upr. Slovenskega Naroda. 2332

Anton Faganelli
Berta Faganelli roj. Podboj
poročena
Sodražica (Miren) Ribnica

Tone Javornik knjigovodja in
Štefanija Škovič
sta se danes vzela.
Ljubljana, dne 3. aprila 1921.

Sprejmeta se dva dijaka na stanovanje in hrano. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 2297

Jzriren strojnik išče stalne službe. Nastop takoj. Ponudbe pod „Juržen 2266“ na upravo Slov. Naroda. 2266

Išče se za takojšnji nastop **kontoristinja** z večletno prakso, večja sloven kosa ali hvaškega in nemškega jezika ter zmožna korespondence, strjepisa in stenografije. Obširna ponudba z navedbo plače je poslata „Železarni na Muti ob Dravi“. 2321

Spretno pisar išče moči dobijo stalno mesto in dobro plačo v Ljubljani. Ozira se samo na take z daljšo prakso; železnina zmožni imajo prednost. Naslov v uprav. Slovenskega Naroda. 2308

Proda se lovski pes-brakir. Naslov pove upravnistvo Slovenskega Naroda. 2345

Uradnik z višjo izobrazbo, tudi italijanščine in nemščine, išče primerno poststransko službo za opoldan ali večer. Ponudbe pod „Soča 2342“ na upravo Slov. Naroda. 2343

Švedski semenski oves priporoča trgovina s semeni Sever & Kemp, Ljubljana, Wolfova ul. 12. 2367

Brzojavne droge smrekove, ho eve in borove od 8—10 m dolge, kupim vsako vagonsko množino v Sloveniji. Doba a do konec aprila. Ponudbe na Ivan Grubotnik, lesna trgovina, Sv. Peter, Sav. dolina. 2317

Več dobrih mehanikov se s rojmo. Ponudbe pod „314/2241“ na upravo Slov. Naroda. 2241

Konjak Pri slabostih vsled starost, pri želodnih težavah in pri izgubiti moči je narvinski konjak v mleku pravo olivnajoče sredstvo. Dve politrski steklenici pošlje franco za vnaprej poslanih K 140.— Beneš Herti, lastnik, grad Go'le pri Zonjicah, Slovenija.

Domača lekarna radi selitve ceno naprodaj. Dr. Mano Dereani, St. Vid nad Ljubljano. 2272

Dobro ohranjen klavir se ceno proda zaradi selitve. Poizve se: Gostilna pri Lenu, Ljubljana, Gosposvetska c. 15. 2296

Za 2 učenca mestanske šole se išče stanovanje s hrano v Spod. Šški ali kolodvorskem okraju. Ponudbe pod „Zračna soba/2214“ na uprav. Slov. Naroda. 2214

Izvežbana stenografinja in strojepiska išče službe. Cenjene ponudbe pod „Izvežbana 2-15“ na upravo Slov. Naroda. 2315

Leno veliko sobo z električno razsvetljavo nasproti dramskega gledališča, bi zamenjal z enako v sredini mesta, ali v bližini Tivolija. Vprašanja pri Jelčič tobakna tovarna.

Uradnik gimn. abiturijent, več nekoliko stroje-nisla, želi za popoldanske ure od 15 ure dalje službe v kakšni pisarni. Cenjene ponudbe z navedbo delavskih ur in mesečne plače na uprav. Slov. Naroda pod šifro „Uradnik/2314“

Klavir, nov, črn, prvovrstne trdke, je ugodno na prodaj radi preselitve. Naslov pove uprava Slov. Naroda 2301

Samostojna kuharica in dekle k 3 in 1/2 letnima otrokoma se sprejmeta. Naslov pove upravnistvo Slov. Naroda. 2305

Sprejme se brivski va'enec. Vpraša se v brivnici v Kolizeju v Ljubl. anj. 2304

Srnico, krotko, 10 mesecev staro, proda Karel Barič, učitelj v Šmartnem pri Slovenjgradcu. 2363

Deklica poštenih staršev se želi izvežbati kuhinjstva proti mesečni plači v kakšni večji kuhinji. Vstop 1. ali 15. maja. Pisarne ponudbe pod „Pr dna deklica 2295“ na upravo Slov. Naroda. 2295

Les. Na prodaj je več vagonov lepih suhih bukovič dr. Odda se tudi na posamezne vgone Cena m³ K 740.— tranko poseja Štajersko. Istotam se proda večjimožina kostanovega lesa. Ponudbe pod „Les“ na anončno ekspedico J. Sušnik, Maribor. 2321

„Croatia“ tvornica portlandcmenta d. d. v Zagrebu, Barun Jelčića u. 2., ponuja svoj **la portlandcement.** Cene primerne. Dobava točno. Telefon interurban 13-77 in 9-80.

Hiša s trgovskimi prostori — Ljubljani se ugodno proda. — Resni reflektanti naj blagovolijo sporočiti svoje naslove pod „699.000“ na anončno ekspedico Al. Matelič, Ljubljana.

Nudjamo: Čeljeve, sponje za kosu, okosnice, noževe, vilice, žlice, lokote, parum, brkomaz, puder, briljantin, veziva, čipke, vrpce, žniranice, stijenj, naravnice, broševa, naušnica, prstenja, kopče, dugmeta, drukera, olovaka, pera, brisaljka. **Cetke sve vrstii** I svu ostalo galanterijsku i nrbnberžku robu! **Prodaja samo na veliko!** **Prodaja samo na veliko!** **Brata Sviežič, Zagreb** Telefon 23-44. Patrijska ulica 5. Telefon 23-44.

Modni atelje za gospode in dame K. Pučnik, Ljubljana, Sodna ul. 3. vljudno priporoča svojo lepo zalogo priatnega angleškega blaga.

Reservoir u veličini od 5000 litara i veče, dobro uzdržane, kupujemo. Ponude uz naznaku debljine i veličine na **Moster, tvornica laka, d. d. Zagreb.**

Kuća sa trgovinom svakovrsne robe i gradje, kupovanjem žita, voča, tvornicom cementnog crepa i cievi, gostionom, pekarijom, eskomptnim poslom, zgodne za mlin, krasan stan 4 sobe, sve potrebne prostrane solidno gradjene prostorije, 100 metara duge 12 i 8 široke. Sjajna budućnost bez konkurencije. Radi drugog poduzeća prodaje Novak u Farhaševcu, kotar Bjelovar.

Išče se za Ljubljano, Celje in okolico po en stalen **zastopnik** Hortus **Hortus** samo dobro uvedeni gospodje naj pošljejo ponudbe na **H. hrv. tvornica konzerva d. d. Zagreb.**

VINO najbolje vrste samo pri tvrdki **Tomasović i Visković** Zagreb, Palmotičeva ul. 22. Zahtevajte specialne ponudbe osobito za dalmatinsko, banatsko, sremsko in vilanjsko vino.

Banka in menjalnica L. KOHN i drug Zagreb, Preradovičeva ul. št. 2. Telefon: 23—88. Brzojavi: Kohnbanka. **Efektura** | **Prodaja in kupuje** | **Vloge** **borzne naloge** | **valute in** | **na tekoči račun** **najkulantneje.** | **efekte.** | **ob ugodnem obrestovanju.**

Brata Celiković, agentura Novi Sad. **Oddelek za sladkor.** **KRISTALNI SLADKOR** lep, suh, tuzemskega izvora, nudimo pri vagonskih odjemih po zelo ugodnih cenah. **Veletržci in banke, zahtevajte ponudbe!** Brzojavni naslov: Brata Celiković Novi Sad. Telefon: 113.

Brez posrednega obvestila. **Mešni pogrebni zavod v Ljubljani** Potrži globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naša srčnoljubljena in svakinja, gospa **EMA SIMONETTI** hišna posestnica v nedeljo, dne 3. aprila 1921, po kratki in mučni bolezn, previdena s tolažili sv. vere, mirno preminula. Pogreb nepozabne pokojnice bo v torek, dne 5. aprila 1921 ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Mestni trg št. 6, na pokopališče k Sv. Križu. Sv. maše zadušnice se bodo darovale v farni cerkvi sv. Nikolaja v Ljubljani. V LJUBLJANI, dne 5. aprila 1921. **Karla Kotzmuth, dr. Julij Kotzmuth.**

Mešni pogrebni zavod v Ljubljani. Potrži neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naš iskrenoljubljeni soprog, oče, stari oče, stric, gosp. **Franc Oblak** gostilničar in posestnik danes dne 5. aprila 1921, po dolgi, mukepolni bolezn, previden s tolažili sv. vere mirno v Gospodu zaspal. Pogreb predragega pokojnika se bo vršil dne 7. aprila 1921 ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Tržaška cesta št. 22, na pokopališče na Viču. Prebлага pokojnika priporočamo v molitev in in blag spomin. **Ljubljana, 5. aprila 1921.** **Globoko žalujejo rodbine:** **Oblak, Mencinger, Ljubljana, Dolenc, Vrhnika.**

Zahvala. Najiskrenejša zahvala vsem, ki ste blagim srcem spremljali na zadnji poti našo zlato mamico ozir. staro mamico, gospo **Terezija Korošec** Posebno se zahvaljujemo čast. duhovščini, gosp. naduč. Majerju, šolski mladini, pevcem, gđc. Rački, postajenač. gosp. Agrežu in vsem gosp. železniškim uradnikom, komand. orož. postaje gosp. Vaupotiču in vsem gosp. orožnikom, gosp. Bratuši, gosp. Kreuhu, gosp. Ulaga, vsem darovalcem vencev in vsem ki ste nam opora v najtežjih naših urah. **Rimske toplice, 31. sušca 1921.** **Drago Korošec in rodbina Spendl.**

Plačilni natakar 29 let star, trezen in zanesljiv, išče službe v restavraciji ali kavarni za takoj ali pozneje. — Pisarne ponudbe pod „Plačilni natakar 2343“ na upravnistvo Slovenskega Naroda.